

Ömrün kamillik zirvəsində

Tale hər insanın qismətinə bir ömür payı yazır, hər kəs bu ömrü öz bildiyi kimi yaşayır. Kimi yaşamaq naminə, kim isə yaşatmaq naminə. O insanlar ki ömrünü mənalı bir işə sərf edir, onlar özlerindən sonra həyatda silinməz izlər buraxır. Böyük Çin filosofu Konfutsi yazırdı ki, hər bir insanın həyat yolunu onun mənavi dünyası, xarakteri müəyyən edir. Bəşər övladının mahiyyəti, mənavi keyfiyyətləri həqiqətən də onun əməllərində, fəaliyyətində real təəcəssümünü tapır. Dərk edilmiş məsuliyyətdən irəli gələn bu fəaliyyət həm də şəxsiyyət ucalığına qovuşmuş bu insanların cəmiyyətdəki layiqli mövqeyini, ictimai statusunu müəyyənləşdirir. Yəqin elə buna görədir ki, xeyirxah və alicənab insan kimi tanınaraq ömrün kamillik zirvəsinə yetişmək, bu dünyada iz qoymaq xoşbəxtliyi heç də hamıya nəsis olmur. Cəmiyyətdə ədalətin, dəyərli qanunların bərqərar olunması funksiyası peşəsinin fədaisinə çevrilmiş kamil insanların - hüquq adamlarının çiyinə düşür. Onlar nəinki qanunu yaradır və icra edir, həmçinin bir ömür boyu öz mənavi borclarını layiqincə verərək, ədalətli cəmiyyətin elçisinə çevrilirlər. İnsan cəmiyyətində qanunsuzluğun, haqsızlığın qarşısını almaq isə qanuni müstəvidə nizamlanan ədalət prinsiplərinə söykənir. Yalnız humanist ideallara, saf əqidəyə sahib insanlar bu sahədə özünü doğruldaraq dəyərli mövqeyə yüksələ bilər.

Haqqa-ədalətə, düzgünlüyə tapınan insanlar daim hər yerdə sevilir, hörmət sahibi olurlar. Söhbət hüquqşünaslarından - insanların haqlarını, hüquqlarını qorumağı özünün həyat amalına çevir-

miş peşə sahiblərindən gedir. Antik yunan filosofu Platon demişdir ki, kamilliyə can atan insanlar üçün ən gərəklisi qanunlar haqqında elmdir. Ədalətə, haqqa, qanuna bağlılıq bəşər sivilizasiyasının qədim dövrlərindən, həqiqətən də insanlığı səciyyələndirən, onu dünyanın ən ali varlığına, zinetinə çevirən ülvü keyfiyyət sayılıb. Yaşadığı zaman və məkandan asılı olmayaraq, daxilindəki işığa doğru üz tutan, bütün varlığı ilə düzgünlüyə, ədalətə tapınan insanların bütün cəmiyyətlərdə sevilib-seçiliblər. Parlaq şəxsiyyətləri, yüksək mənavi idealları ilə tanınan belə ziyalı şəxsiyyətlərin həyat amalı, ilk növbədə onların cəmiyyətə fayda verən fəaliyyətində real təəcəssümünü tapıb. Bu gün deyilən xüsusiyyətlərə malik hüquqşünaslarımız, hüquq sahəsində çalışan alimlərimiz çoxdur. Onların haqqında söz düşəndə birincilər sırasında Milli Aviasiya Akademiyasının İqtisadiyyat və Hüquq fakültəsinin dekanı, Hüquqşünaslıq kafedrasının professoru, hüquq üzrə elmlər doktoru Aydın Qasimovun adı xüsusi ehtiramla çəkilir.

Aydın Eylas oğlu Qasimov 11 sentyabr 1953-cü ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. Orta məktəbdə oxuduğu illərdə dərslərə davamiyyəti, məktəb həyatının ictimai fəal iştirakı çalışqanlığı ilə müəllimlərinin hörmət və rəğbətini qazanmışdı. Hələ uşaqlıq dövründən məqsədə çatmaq uğrunda göstərdiyi prinsiplilik, çətinliklərə mərdliklə sinə gərmək bacarığı onu yaxından tanıyanlarda xoş hisslər doğururdu. Yaşa dolduqca, həyatın keşməkeşləri, bəzən də haqsızlıqları ədalət axtarışında olan bütün fədakar insanlar kimi, onu da dünyanın əbədi sualları ilə üz-üzə qoyurdu. Bütün bu sualların cavabını humanitar elmlərdə axtaran gənc Aydın gələcək həyat yolu, peşə seçimi də məhz onun saf və təmiz düşüncələrindən qaynaqlanırdı. Ədalət adlı ucalığa qovuşmaq ümidilə Ədalət ilahəsi Femidanın vurğununa çevrilən yeniyetmənin gələcəyə yönəlmiş arzularının bələdçisi isə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsində ali təhsil almaq istəyi idi.

1970-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra sənədlərini o vaxtkı S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə versə də, müs-

Hər bir alim qiymətlidir. Ancaq nəzəriyyəni təcrübə ilə bir-ləşdirən, fikirlərini tətbiq edə bilən və onlardan əməli nəticə götürə bilən, cəmiyyətə, ölkəyə, xalqa konkret fayda gətirən insanlar alimlərin sırasında xüsusi yer tuturlar.

**Heydər ƏLİYEV,
Ümummilli lider.**

biqədən keçməyib. Təxminən bir il kintiyi təşkilatlarında fəhlə işlədikdən sonra Sovet ordusu sıralarında xidməti borcunu yerinə yetirdi. Əsgəri xidmətdən sonra yol idarəsində fəhlə-təmirçi işləməyə başladı. Gündüzlər fəhləlik edir, axşamlar isə yüksək daxili inam və əzmkarlıqla qəbul imtahanlarına hazırlanırdı. Məqsədə aparan yolun məhz yüksək bilik və savadla bağlı olduğunu düzgün dərk edirdi. Gecəli-gündüzlü çəkdiyi zəhməti hədəf getmədi. 1974-cü ildə S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə daxil oldu. 1980-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinə bitirir. 1980-ci ildən 1992-ci ilə kimi Dağlıq Qarabağın əhatəsindəki Zəngilan, Tərtər, Bərdə rayonlarında polis orqanlarında xidmət etməklə bərabər, Qarabağ uğrunda döyüşlərdə fəal iştirak etmişdir. 1992-1994-cü illərdə Bakı şəhər Baş Polis İdarəsində müxtəlif vəzifələrdə çalışmışdır, 1994-cü ildə Bakı şəhər Baş Polis İdarəsi CA idarəsinin rəis müavini vəzifəsindən Qaradağ rayon polis idarəsinin rəisi vəzifəsinə təyin edilmişdir. 1997-ci ilin mart ayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin sərəncamı ilə ədliyyə nazirinin müavini, Məhkəmə Qərarlarının İcrası Baş İdarəsinin rəisi vəzifəsinə təyin olunub, 2005-ci il yanvar ayının 28-nə kimi bu vəzifədə işləmişdir. Azərbaycan Respublikasının ədliyyə nazirinin müavini, Məhkəmə Qərarlarının İcrası Baş İdarəsinin rəisi vəzifəsində çalışdığı müddətdə Aydın Qasimov respublikada həyata keçirilən hüquqi islahatlar çərçivəsində ölkənin penitensiar sistemində əsaslı islahatlar aparılması işinin təşkilinə rəhbərlik etmiş və onun təşəbbüsü ilə qısa zaman ərzində azadlıqdan məhrum etmə yerlərində nəzərəcarpacaq uğurlar əldə edilmişdir.

1998-ci ilin dekabr ayında Azərbay-

can Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin sərəncamı ilə ona general-mayor hərbi rütbəsi verilmişdir.

2001-ci il noyabrın 29-da Prezident Heydər Əliyevlə görüşən ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun direktoru, səfir Jerar Studman penitensiar sistemdə aparılan islahatlar haqqında demişdi: "Cənab prezident, mən həbsxanada olan vəziyyət haqqında sizinlə söhbət etmək istəyirəm. Lakin bəri başdan Sizə bildirmək istəyirəm ki, həbsxanalar Daxili İşlər Nazirliyinin nəzdindən çıxarılıb Ədliyyə Nazirliyinin nəzdinə verildikdən sonra Azərbaycanda çox böyük tərəqqi əldə edilmişdir və müsbət mənada irəliləyiş hiss olunur. Penitensiar xidmətin rəhbəri Aydın Qasimov çox yaxşı işləyir". Heydər Əliyev isə cavabında belə demişdir: "Bizim ölkəmizdə cəza yerlərindəki vəziyyətlə tanış olmağınız və bu barədə söylədiyiniz müsbət fikirlər təbii ki, mənə sevindirir. Bu çox çətin və ağır bir sahədir. Keçmişdən də bizə çox ağır bir miras qalıbdır. Biz çalışmışıq ki, cəza yerləri müasir tələblərə, Avropa standartlarına uyğunlaşdıraq. İndi sizin bu fikirləriniz, təəssürləriniz onu göstərir ki, biz həqiqətən də bu sahədə az iş görmüşük və müəyyən nailiyyətlər əldə etmişik..."

Ədliyyə Nazirliyi sistemində işlədiyi müddət ərzində Aydın Qasimov pedaqoji və elmi yaradıcılıqla məşğul olmuş, respublikanın ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak etmişdir. 1996-cı ildən Bakı Dövlət Universitetinin doktorantı olmuş, "Dəstə tərəfindən törədilən ictimai təhlükəli əməllərlə cinayət-hüquqi mübarizə" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını 2006-cı ildə uğurla müdafiə edərək hüquq elmləri namizədi elmi dərəcəsi alır. Onun 110 elmi məqaləsi Ali Attestasiya Komissiyasının tövsiyə etdiyi respublika və xarici ölkə elmi jurnallarında çap edilmişdir. 2005-

ci ildə ədliyyə orqanlarından təqaüdə çıxarılan Aydın Qasimov elmi yaradıcılıq işini davam etdirir. BDU-nun doktorantı (elmlər doktoru proqramı üzrə) kimi də elmi - tədqiqat işini davam etdirir. 5 cildlik "Cəza-icra hüququ tarixi" elmi monoqrafiyasını, "Cəzaların İcrası Məcəlləsinin Kommentariyasını" və "Dəstə tərəfindən törədilən ictimai-təhlükəli əməllərlə cinayət hüquqi mübarizə" adlı elmi əsərlərini nəşr etdirmişdir. O, Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinin və digər normativ-hüquqi aktların hazırlanmasında fəal iştirak etmişdir. O, 5 ildən artıq bir müddətdə "Cəmiyyət və cəza" elmi-təcrübə jurnalının baş redaktoru və 2001-2005-ci illərdə yüksək liqada oynamış "Ədliyyə" futbol klubunun təsisçisi və prezidenti olmuşdur.

Doktorluq işi üzrə elmi - tədqiqat işləri apararkən 30 elmi məqaləsi respublikanın və xarici ölkələrin tanınmış jurnallarında nəşr edilmiş, 17 respublika və beynəlxalq səviyyəli konfransların işində iştirak etmiş, məruzələrlə çıxışı çox böyük maraqla dinlənmişdir. 2013-cü ildə "Azərbaycanda cəza-icra hüququnun inkişaf tarixi, müasir vəziyyəti və problemləri" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını uğurla müdafiə edərək hüquq üzrə elmlər doktoru elmi dərəcəsi, 2015-ci ildə isə professor elmi adı almışdır. 2008-ci ildən Milli Aviasiya Akademiyasında elmi-pedagoji fəaliyyətlə məşğul olur. MAA-nın Hüquqşünaslıq kafedrasına baş müəllim kimi qəbul olunsada, qısa bir vaxtdan sonra kafedranın dosenti vəzifəsinə təyin edilir və 2010-cu ildə Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə ona dosent elmi dərəcəsi diplomu verilir. 2010-cu ilin fevral ayında isə Milli Aviasiya Akademiyasının İqtisadiyyat və Hüquq fakültəsinin dekanıdır.

Milli Aviasiya Akademiyasında elmi-pedagoji fəaliyyətlə məşğul olduğu bu illər ərzində iki dərslək, bir dərslək vəsaiti on beş tədris-metodiki vəsait, on iki elmi monoqrafiya nəşr etdirmiş, respublika daxilində Ali Attestasiya Komissiyasının tövsiyə etdiyi elmi jurnallarda qırx iki, MDB respublikalarının AAK-larının tövsiyə etdiyi elmi jurnallarda və Avropa ölkələrinin nüfuzlu elmi jurnallarında iyirmi elmi məqaləsi çap edilmişdir. 2015-ci ildə "Thomson Reuters" nüfuz-

lu elmi jurnallar kataloquna aid olan və Londonda nəşr olunan Criminal law review Journal (London, England) jurnalında Aydın Qasimovun iki məqaləsi nəşr edilmişdir. Çap olunmuş elmi məqalələr əsasən Azərbaycan, rus, ingilis, türk və macar dillərində nəşr edilmişdir.

Ötən bu onilliklər ərzində ərəsəyə gətirdiyi yüzlərlə elmi və publisistik məqalələri, onlarla elmi monoqrafiyaları, dərslək və tədris-metodiki vəsaitləri, dərsləkləri Aydın Qasimovun yüksək tədqiqatçılıq məharətini, elmə sanballı töhfə vermək niyyətini qabarıq təəcəssüm etdirir. O, MAA-nın Elmi Şurasının üzvü, fakültə Elmi Şurasının sədri, AAK-ın Ekspert Şurasının üzvüdür.

Beynəlxalq arenaya çıxmağa qadir olan milli kadrların hazırlanmasında təcrübəsini, təşkilatçılıq qabiliyyətini, bilik və bacarığını əsirgəməyən və bu işə ciddiyyətlə yanaşan h.e.d., professor Aydın Qasimov rəhbərlik etdiyi on il müddətində İqtisadiyyat və Hüquq fakültəsinin nüfuzunu yüksəltmiş, bu illər ərzində fakültə ən yüksək nəticələrini əldən verməmiş, qoruyub saxlamış və daha da yaxşılaşdırmışdır. Fakültənin tərkibində olan kafedraların professor-müəllim heyəti onun rəhbərliyi altında son illərdə hüquq elminin aydı-ayrı sahələrinin inkişafına xidmət edən onlarla dərslək, dərslək vəsaiti, metodik vəsait, monoqrafiya və elmi məqalə ərəsəyə gətirmişlər. Məhz buna görə də Aydın müəllim həmkarları, tanışları arasında peşəkar və işgüzar, böyük nüfuza malik hüquqşünas kimi tanınır. Hörmətli alimin həyat uğurlarının əsasında onun güclü iradəyə, səbrə, ağır fiziki və zehni əməkdən qorxmamağı, yüksək intellektə malik olması dayanır. O, mənavi təmizliyi, daim öz üzərində işləməsi, hüquqi biliklərini artırması, haqsızlığa qarşı olması ədaləti başı üzərində bəy-rəq etməsi, qanuna hörmət bəsləməsi durur. İnsan kimi alicənablığı, humanist xaraktere malik olması, sadəliyi, dü-rüstlüyü, sözüne bütövlüyü, ünsiyyət mədəniyyəti onun ziyalı aurasını daha da cəlbedici edir. Yaxından tanıyanlar Aydın müəllimə böyük hörmət və rəğ-bət hissi ilə yanaşır, onu təşəbbüskar, qayğıkeş və yaradıcı şəxsiyyət kimi qə-bul edirlər.

(davamı 6-cı səhifədə)

Ömrün kamillik zirvəsində

(əvvəli 5-ci səhifədə)

Siyasi baxışlarında hər zaman sabit və prinsiplial olan Aydın müəllim Penitensiar xidmətə rəhbərlik etdiyi müddət ərzində ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən dövlət quruculuğu prosesinə öz layiqli töhfəsini verməyə çalışmışdır. O, bu siyasi kursun xalqın taleyindəki misilsiz rolunu özünəməxsus siyasi fəhmlə düzgün müəyyənləşdirmiş, ulu öndərin vətən və xalq qarşısındakı misilsiz xidmətlərinin alovlu təbliğatçısına çevrilmişdir. Ulu öndərin sağlığında ona ilk heykəli qoyduran məhz Aydın Qasimov olmuşdur. Onun müxtəlif mətbu orqanlarında, o cümlədən də "Respublika" qəzetində müntəzəm dərc olunan publisistik-siyasi məqalələri özünün məzmunu, ideya sıqlığı, elmi sanballığı, aktuallığı, mövcud reallıqlara vətənpərvər ziyalı yanaşması ilə diqqət cəlb edir. Bu məqalələrdə, eyni zamanda Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin vətənpərvər fəaliyyəti dolğun təcəssümünü tapır.

Hüquq elmləri doktoru, professor Aydın Qasimovun cəmiyyət üçün tələpə yüklü əhəmiyyət kəsb edən hadisə və proseslərə obyektiv, vicdanlı və cəsərtli yanaşması isə onun milli ideallara necə bağlı ziyalı olduğunu, ictimai fəallığını, təşəbbüskarlığını sübuta yetirir. Yüksək peşəkarlıqla qələmə aldığı kitablarla, məqalələrlə tanışlıq zamanı onun həm də siyasi proseslərin inkişaf məcrasını düzgün dəyərləndirə və dərin fəlsəfi-analitik təhlil süzgecindən keçirən, Azərbaycanın qazandığı uğurlara qəlbən, ruhən sevinən vətənpərvər ziyalı olduğunu göstərir. Bu məqamda əsl ziyalı üçün səciyyəvi olan daha bir keyfiyyətin - siyasi baxışları aydın, dürüst və əsaslandırılmış şəkildə ifadə etmək bacarığının Aydın Qasimovda qabarıq sezildiyini də xüsusi vurğulamaq lazımdır. Ulu öndər Heydər Əliyev siyasi kursunun Azərbaycan üçün strateji əhəmiyyətini, alternativsizliyini məqalələrində də dönə-dönə vurğulayan, konkret fakt və hadisələr fonunda əsaslandırılan Aydın müəllim həm də sabit, dəyişməz mövqeyi olan məslək, əqidə adamıdır.

Təqdirləyiq məqam həm də bundan ibarətdir ki, tanınmış alim praktik tədrislə kifayətlənməyi məqbul saymayaraq cəmiyyətin hüquqi cəhətdən yetkinləşməsi, ölkənin polis, məhkəmə, ədliyyə, prokurorluq sistemində həyata keçirilən mütərəqqi ruhlu islahatların vətəndaşlara adekvat şəkildə çatdırılmasına çalışır. Cəmiyyətin hüquqi maraqlarının təminatı prosesində yaxından iştirak edən tanınmış alim ayrı-ayrı məqalələrində Azərbaycanın qısa dövr ərzində keçdiyi demokratik inkişaf mərhələsinin mahiyyətini, ölkəmizdə liberal dəyərlərin təminatını sürətləndirən proseslərin inkişaf dinamikasını, iqtisadi tərəqqinin keyfiyyətə yeni mərhələsi olan modernləşmə xəttinin əsas xüsusiyyətlərini açıb göstərməyə çalışır. Hərçənd bu məqamda professor Aydın Qasimovun mövzu çevrəsinin sırf hüquqi məsələlərlə məhdudlaşmadığını, onun diplomatiya, iqtisadiyyat, daxili siyasət və digər mövzularda da maraqlı yazılarının müəllifi olduğunu xüsusi qeyd etmək lazım gəlir. Ümumiyyətlə, hansı mövzuda yazmasına rəğmən, imzasının sanbalını qoruyan Aydın müəllim məqalələrinin ictimai maraq doğurmasına, yeniliyinə və aktuallığına da xüsusi diqqət yetirir.

Cinayətkar qruplar tərəfindən törədilən ictimai təhlükəli əməlləri geniş tədqiq edən və bu sahədə əhəmiyyətli peşə təcürbəsi olan hüquqşünas alim Aydın Qasimovun "Dəstə tərəfindən törədilən ictimai təhlükəli əməllərlə cinayəthüquqi mübarizə" adlı monoqrafiyasında dəstə tərəfindən törədilən cinayətlərin formaları, qanunvericiliklə tənziyi, cinayətdə iştirakçılığın obyektiv və subyektiv əlamətləri, eləcə də dəstə tərəfindən törədilən cinayətlərə görə məsuliyyətin diferensiasiyası haqqında bölmələr tədqiqatın əsas araşdırma möv-

zuları olmuşdur. Dəstə tərəfindən törədilən cinayətlərin müqayisəli tədqiqi, eləcə də müəllifin geniş və dolğun mülahizələri problemin həlli üçün verilən təkliflər, bu sahəni geniş araşdırmaq istəyən tədqiqatçılar üçün böyük töhfə ola bilər.

Son illərdə respublikanın hüquq sistemində aparılan islahatlar bu sistemin tərkib hissəsi olan cəza-icra hüquq sistemindən də yan keçməmiş, cəza-icra qanunvericiliyinə, cəzaların icrası məcəlləsinə çoxsaylı əlavələr və dəyişikliklər edilmişdir.

Aydın Qasimovun 2003-cü ildə çapdan çıxmış "Cəza-icra hüququ tarixi" çoxcildli kitabında müəllif araşdırmalar zamanı Avropa ölkələrində və ABŞ-da penitensiar sahənin yaranması və inkişafı haqqında da məlumatlar toplamış maraqlı faktlarla zənginləşdirmişdir. Bu elmi monoqrafiyada o, xüsusi olaraq göstərməyə çalışırdı ki, Azərbaycanda həbsxana sisteminin yaranması və inkişafı məhz Azərbaycanın Rusiyaya qatıldığı dövrdən başlayır. Əsərdə 1828-ci ildən sonrakı dövrdə, habelə Sovet hakimiyyətinin müxtəlif dövrlərində Azərbaycanda həbsxana sisteminin inkişafı kifayət qədər ətraflı tədqiq edilmişdir.

Müəllifin bu əsəri Azərbaycanda cəza-icra hüququ tarixinə həsr edilmiş ilk tədqiqat işidir. Ümumilikdə on beş cildlik monoqrafiyada Azərbaycanın penitensiar sisteminin yaranması və təşəkkül tapmasının ilk dövründən 2005-ci ilədək olan tarixi araşdırılır. Hüquq ictimaiyyətinin mühakiməsinə verilən on beş cildlik "Cəza-icra hüququ tarixi" elmi monoqrafiyasında aparılan elmi araşdırmalar Azərbaycanda penitensiar sistemə, onun inkişaf tarixinə və problemlərinə həsr edilmiş ilk böyük tədqiqat əsəridir. BDU-nun Cinayət hüququ kafedrasının müdiri, hüquq elmləri doktoru, professor F.Səməndərov kitabın "ön sözü"ndə öz fikirlərini ifadə edərək demişdir ki, "dünya həbsxana tarixini nəzərdən keçirdikdə professor Aydın Qasimovun Azərbaycanda həbsxana sisteminin inkişaf tarixinə həsr etdiyi monoqrafiyanın elmi-praktik əhəmiyyətini xüsusilə qeyd etmək istərdik. Çoxcildli bu əsər Azərbaycanın cəza-icra hüququ tarixinə həsr edilən ilk və genişhəcmli tədqiqat işidir".

Azərbaycanda həbsxanaların və digər cəzaçəkmə yerlərinin inkişaf tarixi hüquq elminin tədqiq olunmamış sahələrindən biridir. Şübhəsiz, belə vəziyyət problemin öyrənilməsinə xeyli çətinləşdirir, lakin müəllif qarşılaşdığı çətinlikləri uğurla aradan qaldıraraq Azərbaycanda həbsxana, cəza-icra hüququ tarixinə dair bitkin bir əsər yazmağa müvəffəq olmuşdur. Əsər yüzlərlə tarix və hüquq elminə aid mənbələrin öyrənilməsi, uzun tarixi bir dövrün arxiv sənədlərinin tədqiqi və təhlili əsasında ərsəyə gətirilmişdir. Bu elmi monoqrafiya uzunmüddətli böyük zəhmətin məhsuludur. Elmi monoqrafiya ayrı-ayrı tanınmış insanlar, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, görkəmli alimlər tərəfindən oxunaraq münasibət bildirilmişdir. Monoqrafiyanın bütün cildləri ilə tanış olan hüquq elmləri doktoru M.Cəfərquliyev həbsxana sisteminin inkişaf tarixinə həsr edilmiş bu çoxcildliyin mühüm elmi-praktiki əhəmiyyət kəsb etdiyini xüsusi olaraq vurğulamışdır. Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşı, filologiya elmləri doktoru, professor Cəlal Qasimov yazılmış bu əsərlər haqqında öz fikrini belə ifadə etmişdir: "General-mayor Aydın Qasimovun yorulmaz tədqiqatçı olduğunu bildiyimiz üçün ümid edirik ki, müəllif "Cəza-icra hüququ tarixi" monoqrafiyasının ikinci cildində tədqiq etdiyi, dolğun, yığcam, lakonik bir tərzdə açıqladığı mövzularına bir daha qayıdaq, onun üçüncü cildinə də bu ovqatla yanaşacaq, tək cəmiyyət sahə üzrə deyil, tarix, sosiologiya baxımından da yeni-yeni əsərlər yaradacaqdır.

Monoqrafiyanın işıq üzü görmüş cildləri ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin

rəisi general-polkovnik Vaqif Axundov müəllifə yazmışdır: "Əminəm ki, böyük zəhmət tələb edən tədqiqat və araşdırmalar nəticəsində yaradılmış bu elmi əsər Azərbaycanın hüquqi maarifçilik tarixində öz layiqli yerini tutacaqdır".

Aydın Qasimovun "Cəza-icra hüququ" dərsliyi müəllif tərəfindən hazırlanmış ilk dərslikdir. Lakin buna baxmayaraq bu dərsliyin həm ümumi, həm də xüsusi hissələrində bir sıra diqqət çəkən yeniliklər vardır. Bu yeniliklərdən birisi və ən vacibi ondan ibarətdir ki, dərslik Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsinə uyğunlaşdırılmışdır. Digər bir yenilik "Cəza-icra hüququ" dərsliyinin xüsusi hissəsinə cinayətin törədilməsində şübhəli bilinən və təqsirləndirilən şəxslərin həbsdə saxlanması xüsusi bir fəsil kimi daxil edilmişdir. "Cəza-icra hüququ" dərsliyinin xüsusi hissəsində məhkumların cəmiyyətdən təcrid edilməsi ilə əlaqədar olmayan cəzaların icrası, müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə və ömürlük azadlıqdan məhrum etmə növündə cəzaların icrası, hərbi xidmət üzrə məhdudlaşdırma, intizam xarakterli hərbi hissədə saxlama növündə cəzaların icrası, əlavə cəzaların icrası, cəza çəkməkdən azad etmə. Cəza çəkməkdən azad edilən şəxslərə yardım göstərilməsi və onlara nəzarət edilməsi, şərti məhkum edilmiş şəxslər üzərində nəzarət və cinayətlərin törədilməsində şübhəli bilinən və təqsirləndirilən şəxslərin həbsdə saxlanması və digər məsələlər geniş tədqiq edilir.

Dərslik ilk növbədə respublika ali təhsil müəssisələrində hüquqşünaslıq ixtisası üzrə müxtəlif formalarda bakalavriat, magistratura, aspirantura və doktorantura pillələrində təhsil alan tələbələr üçün, eyni zamanda professor-müəllim heyəti, Ədliyyə Nazirliyinin müvafiq qurumları, penitensiar xidmət, prokurorluq, məhkəmə, daxili işlər və digər hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları üçün, vəkillər və mərkəzi və yerli idarə etmə orqanlarının hüquqşünasları üçün və hüquq sahəsində elmi - tədqiqat işləri aparın digər şəxslər üçün çox vacib bir vəsaitdir

Milli Aviasiya Akademiyasının İqtisadiyyat və hüquq fakültəsinin dekanı, hüquq elmləri doktoru, professor Aydın Eylas oğlu Qasimov Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın "Xocalıya ədalət!" kampaniyasına dəstək olmaq, Türkiyənin təhsil və elm müəssisələrinin nümayəndələrini bu işə səfərbər etmək, eyni zamanda, daşnakların cidd-cəhdlə 100-cü ildönümünü dünya səviyyəsində keçirməyə çalışdıqları uydurma erməni soyqırımının əsl mahiyyətini elmi əsaslarla və tarixi faktlarla açmaq və bunları Türkiyə ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün dəfələrlə İstanbul, Ankara, Qaziantep, İzmir, Samsun və digər şəhərlərinin universitetlərində olmuş, xüsusi sərgilər təşkil etmiş, məruzələr söyləmişlər.

Yüksək əxlaqi keyfiyyətləri ilə yanaşı, Aydın Qasimov həm də xalqa, dövlətə təmənnaş xidməti ilə fərqlənir. Həyat amalı ilə seçilən Aydın Qasimov elm və ali təhsil işçisi kimi üzərinə düşən vəzifələrin öhdəsindən hər zaman müvəffəqiyyətlə gəlib, ictimaiyyətin hörmətini qazanıb, qüsursuz işləyib. Əsl insan üçün ən xarakterik keyfiyyətlərdən biri də məhz əzmlə işləmək, əldə olunan nəticələrlə arxayınlaşmaq, bütün dövrlərdə cəmiyyətə fayda verməyə çalışmaqdır. Bu mənada, 65 illik yubileyi tamam olan Aydın Qasimov həm də təşəbbüskar, yeniliklərə can atan, elmi tədqiqatlardan ruh alan dəyərli alimlərdən saymaq olar. Görkəmli alim bu gün də Vətəni, xalqı naminə yorulmadan çalışır, elmimizin, təhsilimizin mütərəqqi ruhda inkişafına öz töhfəsini verir. İnanırıq ki, elmə səmimi bağlı olan Aydın Qasimov bundan sonrakı fəaliyyətində daha böyük zirvələri fəth edə biləcəkdir.

Zaur MƏMMƏDOV,
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının
Elm Tarixi İnstitutunun
baş elmi işçisi, hüquq üzrə elmlər doktoru.